O R T A K

J o s e p h   C o n r a d

Çeviri
Abdulhalim Durma

Joseph Conrad, 3 Aralık 1857'de Ukrayna'nın Berdychiv şehrinde, Polonyalı bir ailenin çocuğu olarak doğdu. 1874'te denizcilik kariyerine başladı ve yirmi yıl boyunca dünyayı dolaştı. Bu deneyimler, eserlerinde sıklıkla görülen denizcilik temalarını şekillendirdi. 1896'da ilk romanı Almayer'in Sırça Köşkü'nü yayınladı ve ardından Lord Jim, Heart of Darkness ve Nostromo gibi klasik eserler yazdı. Conrad, İngilizce yazan en önemli yazarlardan biri olarak kabul edilir. Eserleri, insan doğası, yaşamdaki anlam ve doğanın güçleri gibi temaları ele alır. Karmaşık karakterleri, güçlü anlatım tarzı ve egzotik ortamları ile tanınır. Conrad, 3 Ağustos 1924'te İngiltere'de öldü.

"Saçma sapan hikayelere inanmayın. Westport'taki kayıkçılar yıllardır yaz ziyaretçilerine bu yalanı söylerler[1]. Kelle başı bir şiline kürek çekmeye götürülen ve aptalca sorular soranlara zaman geçirecek bir şeyler anlatmak gerekir. Sahil boyunca bir kayıkla çekilmekten daha aptalca bir şey biliyor musunuz? Susamadığın halde limonata içmek gibi. Bunu neden yaptıklarını bilmiyorum! Hasta bile olmuyorlar."

Dirseğinin dibinde unutulmuş bir bira bardağı duruyordu; bulunduğu yer küçük, saygın bir otelin, saygın bir sigara odasıydı ve tesadüfi tanıdıklar edinme zevkim onunla geç saatlere kadar oturmamı açıklıyordu. Büyük, yassı, kırışık yanakları tıraşlıydı; çenesinden kalın, kare şeklinde bir tutam beyaz kıl sarkıyordu; bu kılların sallanması derin konuşmasına ek bir anlam katıyordu; hareketleriyle ve ahlaki değerleriyle insanlığı genel olarak küçümsemesi, her zaman başında tuttuğu geniş kenarlı, siyah keçeden yapılmış büyük, yumuşak şapkasının rüküş duruşuyla belli oluyordu.

Görünüşü, dünyanın en karanlık yerlerinde yaşadığı pek çok kötü deneyimden sonra emekli olmuş

---

1 Westport, İngiltere'nin batısında bulunan bir kasabadır. İrlanda Denizi'nin kıyısında, İrlanda Cumhuriyeti sınırına yakın bir konumda yer almaktadır. Westport, County Mayo'nun bir parçasıdır ve İrlanda'nın Batı Sahili'nin popüler bir turistik noktasıdır. Westport, tarihi ve doğal güzellikleriyle bilinir ve özellikle Westport House adlı tarihi malikanesi ve doğal güzellikleriyle tanınır.

eski bir maceracınınkine benziyordu; ama İngiltere'nin dışına hiç çıkmadığına inanmak için her türlü nedenim vardı. Birinin öylesine söylediği bir sözden, daha ilk günlerde bir şekilde gemicilikle, rıhtımdaki gemilerle ilgili olduğunu anlardım. Onun çok fazla bireyselliği vardı. İlk başta dikkatimi çeken de bu oldu. Ama onu sınıflandırmak kolay değildi ve bir hafta dolmadan "heybetli, yaşlı bir kabadayı" gibi muğlak bir tanımla ondan vazgeçtim.

Yağmurlu bir öğleden sonra, aşırı can sıkıntısından bunalmış bir halde sigara odasına gittim. Orada mutlak bir hareketsizlik içinde oturuyordu, görünüşü gerçekten sade, basit ve etkileyiciydi. Böyle bir adamın ilişkileri, "çevresi", özel bağlantıları, görüşleri, ahlakı, arkadaşları ve hatta karısı neler ve kimler olabilir diye merak etmeye başlamıştım ki, derin, sakin ve çekici bir sesle konuşmaya başladı.

Birinden benim öykü yazarı olduğumu öğrendiğinden beri, sabahları belli belirsiz hırıltılar çıkararak varlığımı kabul ettiğini söylemeliyim.

Esasen suskun bir adamdı. Bölük pörçük cümlelerinde bir kabalık etkisi vardı. Hikayelerin -süreli yayınlar için yazılan hikayelerin- üretilme süreciyle ilgilendiğini anlamam biraz zaman aldı.

Böyle bir adama ne söylenebilirdi ki? Ama canım çok sıkılmıştı; hava da bir türlü düzelmiyordu; ben de sevimli olmaya karar verdim.

"Demek bu masalları kendin uyduruyorsun. Bunlar aklına nasıl geliyor?", diye hızlı hızlı konuştu.

Bir masal için genellikle bir ipucu alındığını söyledim.

"Ne tür bir ipucu?"

"Mesela," dedim, "geçen gün kendimi kayalıklara doğru kürek çekerken buldum. Kayıkçım bana yaklaşık yirmi yıl önce bu kayalıklarda yaşanan bir kazadan bahsetti. Bu, örneğin 'Kanalda' gibi bir başlık taşıyan, çoğunlukla açıklayıcı bir öykü için ipucu olarak kullanılabilir."

İşte o zaman konuşması kayıkçılara ve onların hikayelerini dinleyen yazlıkçılara kaydı. Yüzünün tek bir kasını bile oynatmadan göğsünün derinliklerinden bir yerlerden güçlü bir hırlama sesi çıkardı ve boğuk, bölük pörçük mırıldanarak devam etti. "Aptal kayalara bakıyorlar - aptal kafalarını sallıyorlar [ziyaretçiler, sanırım]. Bir adamı ne sanıyorlar - patlamış bir kese kağıdı mı yoksa? - vurulduğunda böyle patlıyor - Lanet olası aptal iplik - Gerçekten de ipucu! . . . Yalan mı?"

Bu heykelsi kabadayıyı bütün bunları söylerken şapkasının siyah kenarları içinde, başını kaldırmış, gözlerini dikmiş, yaşlı bir köpeğin arada bir hırlaması gibi hayal etmelisiniz.

"Gerçekten!", dedim yüksek sesle. "Ama doğru olmasa bile, bu kayaları, bahsettikleri fırtınayı, tehlikeli denizleri, vs. vs. insanoğluyla ilişkili olarak görmemi sağlayan bir ipucu. Doğal güçlere karşı verilen mücadele ve bunun en azından bir kişi üzerindeki etkisi, diyelim ki yüce--"

Agresif bir şekilde sözümü kesti -

"Gerçeklik sizin için önemli veya değerli olabilir mi?"

"Bunu söylemek istemezdim," diye cevap verdim, temkinli bir şekilde. "Gerçeğin kurgudan daha acayip olduğu söylenir."

"Kim demiş bunu?", diye mırıldandı.

"Oh! Özel olarak hiç kimse."

Pencereye döndüm; çünkü masanın üzerindeki hareketsiz koluyla bu aşağılayıcı tavır içindeki serseriye bakmak oldukça zorlayıcıydı.

Sanırım benim kaba davranışım onu nispeten uzun bir konuşmaya kışkırttı.

"Sen hiç bu kadar aptal taş gördün mü? Bir dilim soğuk pudingin içindeki erikler gibi."

Onlara bakıyordum - düz denizin çelik grisi tonları üzerine dağılmış bir dönüm ya da daha fazla siyah nokta, bir yerde biçimsiz parlak bir yama ile tekdüze gri sis altında - uçurumun örtülü beyazlığı, dağınık, gizemli bir parlaklık gibi ortaya çıkıyor. Narin ve harika bir görüntü idi, etkileyici, düşündürücü ve ıssız bir şey, gri ve siyah bir senfoni -bir Whistler[2]. Ama arkamdaki sesin söylediği bir

---

2 "Whistler" ifadesi, Amerikalı ressam James Abbott McNeill Whistler'a atıfta bulunur. Bu cümlede, Whistler'ın tarzını veya eserlerini ifade etmek için kullanılmıştır. Whistler, 19. yüzyılın ortalarında yaşamış ve etkili bir portre ressamı ve peyzaj ustası olarak tanınmıştır. Özellikle, monokrom renk paleti ve atmosferik etkilerle

sonraki şey ona dönmeme neden oldu. Devasa dalgalarıyla denizlere dair her şeyi yoğun bir enerjiyle küçümseyerek homurdandı ve sonra devam etti -

"Ben-- böyle bir aptallık olamaz-- oradaki kayalara bakmak-- daha çok bir ofisi akla getiriyor-- bir zamanlar bazen bakardım-- Londra'daki ofis-- Cannon Street İstasyonu'nun arkasındaki küçük sokaklardan birinde[3]. . . "

Çok bilinçliydi; sarsak değildi, sadece dağınık, bölük pörçüktü; zaman zaman saygısızdı.

"Bu oldukça uzak bir bağlantı," diye düşüncemi söyledim ona yaklaşırken.

"Bağlantı mı? Bağlantılarınla cehenneme kadar yolun var. Bu bir kazaydı."

"Yine de," dedim, "bir kazanın geriye ve ileriye doğru bağlantıları vardır, eğer bunlar ortaya konabilirse--"

Kıpırdamadan dikkatle dinliyor gibiydi.

"Evet! Yola koyulun. Belki de yapabileceğin şey budur. Şimdi yapamaz mısın? Bu bağlantıda deniz yaşamı yok. Ama istersen bunu kafandan çıkarabilirsin."

---

tanınan "Nocturne" adını verdiği geceleri tasvir eden eserleriyle ünlüdür. Bu cümledeki "a Whistler" ifadesi, muhtemelen belirli bir resim veya sahnenin Whistler'ın tarzını yansıttığını ifade etmektedir.

3 Cannon Street İstasyonu, Thames Nehri'nin kıyısında yer alır ve çeşitli banliyö trenleri ve Londra'nın ana tren hattı olan Network Rail'in bir parçasıdır. Bu istasyon, Londra'nın önemli ulaşım ağının bir parçasıdır ve şehrin merkezine kolay erişim sağlar.

"Evet. Gerekirse yapabilirim," dedim. "Bazen insanın kafasından çok şey geçirmesi işe yarar, bazen de yaramaz. Demek istediğim, hikaye buna değmez. Her şey bunun içinde."

Onunla bu şekilde konuşmak eğlendiriciydi. Hikaye yazarlarının, zekalarıyla yaşamak zorunda olan dünyanın geri kalanı gibi para peşinde koştuklarını tahmin ettiğini ve para peşinde koşan insanların ne kadar ileri gidebileceklerinin olağanüstü olduğunu sesli bir şekilde düşündü. . Onlardan bazıları.

Sonra deniz yaşamına karşı bir çıkış yaptı. Aptalca bir hayat, diyordu. Fırsat yok, deneyim yok, çeşitlilik yok, hiçbir şey yok. Aralarından bazı iyi adamların çıktığını kabul ediyordu, ama ona göre, bu dünyada hiçbir şansları yoktu, başarılı olma olasılıkları çok düşüktü. Çocuk gibi. Yani Kaptan Harry Dunbar. İyi bir denizci. Kaptan olarak büyük bir isim. İri bir adam; favorileri ağarmış, düzgün yüzlü, gür sesli. İyi bir adam, ama insanların hilekarlıklarına karşı bir bebekten farksız.

"Bahsettiğiniz kişi Sagamore'un kaptanı", dedim kendimden emin bir şekilde.

Alçak sesle, küçümseyici bir "elbette" dedikten sonra, şimdi sabit bakışlarıyla duvarda, "Cannon Street İstasyonu'nun arkasındaki" o şehir ofisinin görüntüsünü canlandırıyor gibiydi, bir yandan da homurdanıyor ve ağzından bölük pörçük sözler çıkarıyor, ara sıra çenesini kızgınmış gibi yukarı kaldırıyordu.

Anlattığına göre, burası mütevazı bir iş yeriydi, hiçbir şekilde kötü değildi, ama şimdi baştan sona yeniden

inşa edilen küçük bir sokakta, yolun dışında kalıyordu. "Demiryolu köprüsünün altındaki Cheshire Cat birahanesinden yedi kapı ötede[4]. İşim şehirde olduğunda öğle yemeğimi orada yerdim. Cloete gelir, pirzolasını yer ve oradaki kızı güldürürdü. Bunun için fazla konuşmasına da gerek yoktu. Küçük hikayelerinden birine başlamadan önce gözlüklerini size doğru çevirmesi ve kalın ağzını oynatması dışında hiçbir şey sizi harekete geçirmeye yetmezdi. Komik adam, Cloete. C-l-o-e-t-e—Cloete."

"Neydi o, bir Hollandalı mı?" Bütün bunların Westport kayıkçıları, Westport yazlıkçıları ve bu sıra dışı ihtiyarın onları yalancı ve aptal olarak görmesiyle ne ilgisi olduğunu hiç anlamamış bir halde sordum. "Şeytan bilir," diye homurdandı, gözleri bir sinematograf filminin tek bir hareketini bile kaçırmamak istercesine duvardaydı. "İngilizce'den başka bir şey konuşmazdı zaten. Onu ilk gördüğümde, Amerika'dan gelen bir gemiden inmiş bir yolcuydu. Bana yakınlarda küçük bir otel sordu. Kafasını dinlemek ve birkaç günlüğüne etrafa bakmak istiyordu. Onu bir yere götürdüm. Bir arkadaşıma. . Bir dahaki sefere. Şehirde. Merhaba! Çok naziksiniz. Bir içki alın. Kendinden çok bahsediyor. Yıllardır Amerika'da. Her yerde her türlü iş yapmış. Bazı patentli ilaçlarıyla da. Seyahat ediyor. Reklamlar falan yazıyor. Bana komik hikayeler anlatır. Uzun boylu, gevşek bacaklı bir adam.

4 Cheshire Kedisi, Lewis Carroll (1832-1898)'un Alice Harikalar Diyarında adlı eserinde popüler hale gelen ve kendine özgü yaramaz sırıtışıyla tanınan kurgusal bir kedidir. Cheshire Kedisi Düşes'in ailesinin bir üyesidir. Alice'in huzuruna çıktığında, Harikalar Diyarı'ndaki herkesin deli olduğunu ve nereye gittiği umurunda değilse hangi yolu takip ettiğinin pek de önemli olmadığını garanti eder. Alice'e yol gösterir ve ona tavsiyelerde bulunur. Bazıları kediyi bilgeliğin ve aydınlanmanın simgesi olarak görürken, kimileri de bilinçaltının ve gizemlerin bir temsili olarak yorumlar.

Siyah saçları fırça gibi dik; uzun yüzlü, uzun bacaklı, uzun kollu, gözleri parlıyor, şakacı bir konuşma tarzı var - alçak sesle. . . Şunu görüyor musun?"

Başımı salladım, ama bana bakmıyordu.

"Hayatımda hiç bu kadar gülmemiştim. O serseri, sana babasını nasıl düdüklediğini anlatsa gülmekten yerlere yatarsın[5]. O da bu işin içindeydi. Patentli ilaç ticareti yapan bir adam, önemsiz bir meseleden kasten cinayete kadar her şeyi yapabilir. Ve bu sizin için biraz acı bir gerçek. Ne yaptıklarına aldırma, her şeyi yapabileceklerini ve her şeyden kurtulabileceklerini sanırlar, herkes onlar için birer aptaldan başka bir şey değildir. İş adamı, Cloete. Birkaç yüz sterlinle geldi. Yapacak bir şeyler arıyorum, sakin bir şekilde. Ne de olsa eski memleket gibisi yok, diyor. . Ve böylece ayrıldık. Ben alışkın olduğumdan daha fazla içki içtim. Bir süre sonra, belki altı ay kadar, Bay George Dunbar'ın ofisinde onunla tekrar karşılaştım. Evet, o ofiste. Pek sık karşılaşmazdım. Ancak, rıhtımdaki bir gemide bulunan bir miktar yük hakkında bay George'a sormak istediğim bir soru vardı. Cloete elinde bazı kağıtlarla arkadaki odadan çıktı. Ortak. Anladınız mı?"

"Aha!" dedim. "Birkaç yüz pound.[6]"

"Ve onun dili," diye homurdandı. "O dili unutmayın. Anlattığı bazı hikayeler George Dunbar'ın iş

---

5 ‘babasının derisini nasıl yüzdüğünü’, argo deyimi

6 Pound olarak da bilinen İngiliz Sterlini Birleşik Krallık'ta kullanılan bir para birimidir. Pound ve Sterlin arasında fark yoktur. İngiliz Sterlininin alt birimi peni ya da pens olarak geçmektedir. Sterlin günümüzde Bank of England tarafından ve yetkilendirdiği diğer bankalar tarafından basılır.

dünyasının ne demek olduğu konusunda gözlerini açmış olmalı."

"İnandırıcı bir adam," diye karşılık verdim.

"H'm! Elbette kendi yönteminle almalısın. Pekala. Ortak. George Dunbar şapkasını kafasına geçirdi ve bana bir dakika beklememi söyledi. . . George her zaman yılda birkaç bin kazanıyormuş gibi görünürdü. . . Gel bakalım, ihtiyar! O ve Kaptan Harry birlikte dışarı çıktılar. Köşedeki avukatla bir işleri vardı. Kaptan Harry, İngiltere'deyken, saat on iki gibi düzenli olarak kardeşinin bürosuna gelirdi. Uslu bir çocuk gibi bir köşede oturur, gazetesini okur ve piposunu içerdi. Sonra dışarı çıktılar. . . Örnek alınacak kardeşler, diyor Cloete -iki muhabbet kuşu- ben bu küçük şirin gösterinin meyve konservesi kısmıyla ilgileniyorum. . . Benimle böyle konuşuyor. Sonra da: Bu Sagamore ne biçim eski bir şey? En iyi gemi, ha? Senin için bütün gemiler güzeldir. Onlarla yaşıyorsun. Bak sana ne diyeceğim; paramı eski bir çoraba yatırırdım. Daha çabuk dönüş yapardı!"

Bir nefes aldı ve masanın üzerinde gevşekçe duran elinin yavaşça yumruk haline geldiğini fark ettim. O hareketsiz adamda bu, tıpkı Kumandan'ın ‘harekete geç’ anlamında ünlü baş sallaması gibi ürkütücü, uğursuz bir hareketti.

"Yani, zaten o zamanlardan belliydi – dikkat edin." diye homurdandı.

"Ama dur bakalım," diye araya girdim. "Sagamore'un Mundy ve Rogers'a ait olduğu söylendi bana."

Küçümseyerek homurdandı. "Lanet kayıkçılar, daha iyisini bilemezler. Şirketin bayrağını taşıyordu. Bu da başka bir şey. İyilik. Şöyle oldu: İhtiyar Dunbar öldüğünde, Kaptan Harry zaten şirketin başındaydı. George katiplik yaptığı bankayı bıraktı - yaşlı adamdan sonra paylaşacakları şeyle kendi başına devam etmek için. George zeki bir adamdı. Depoculuğa başladı; sonra her seferinde iki ya da üç şey: odun hamuru, konserve meyve ticareti vb[7]. Kaptan Harry de ona kendi payıyla çalışmasına izin verdi. Gemimde rızkım var, diyor. . . Ama bir süre sonra Mundy ve Rogers bütün gemilerini yabancılara satmaya başlarlar. Kaptan Harry buna çok üzülür, komutayı kaybeder, çok sevdiği gemisinden ayrılır, çok perişan olur. Tam o sırada, kardeşler biraz para almaya gelirler, yaşlı bir kadın ölmüştür ya da öyle bir şey. Tamamen yeterli bir miktar. Sonra genç George dedi ki: İkimizin arasında Sagamore'u satın almaya yetecek kadar var. . . Ama işiniz için daha fazla paraya ihtiyacınız olacak, diye bağırır Kaptan Harry, diğeri de ona güler: İşlerim gayet iyi gidiyor. Sen piponu çekmeye çalışırken ben dışarı çıkıp bir avuç altın kazanabilirim, ihtiyar. . Mundy ve Rogers bu konuda çok samimiler: Elbette, Kaptan. İsterseniz onu sizin için yönetiriz, sanki hala bizimmiş

---

7 "Odun hamuru" olarak da bilinen "wood-pulp", odun liflerinin kimyasal işlemlerle ayrıştırılmasıyla elde edilen bir malzemedir. Bu işlem genellikle kağıt, karton ve bazı tekstil ürünlerinin üretiminde kullanılır. Odun hamuru, çeşitli endüstrilerde yaygın olarak kullanılan bir hammadde olarak bilinir. Özellikle kağıt endüstrisinde, liflerin ayrıştırılması ve yeniden işlenmesiyle kağıt üretiminde temel bir bileşen olarak önemlidir. Aynı zamanda karton ve bazı ambalaj malzemelerinin üretiminde de kullanılır. Odun hamuru, sürdürülebilir ormancılık uygulamalarıyla elde edilen odun kaynaklarından elde edilebilir, bu da çevresel etkilerini azaltabilir.

gibi. . . Böyle bir bağlantıyla o gemiyi almak iyi bir yatırımdı. İyi bir yatırım! Evet, o zamanlar."

Bu noktada, bana doğru hafifçe başını çevirdi. Aklından geçenleri anlamak güçtü. Yine de, başka bir adamda bu hareket güçlü bir duygunun ifadesi olurdu.

"Bunun Cloete'in bu işe karışmasından çok önce olduğuna dikkat edeceksin," diye mırıldandı uyarırcasına.

"Evet, dikkate alacağım," dedim. "Genelde şöyle deriz: Birkaç yıl geçti. Yakında biter."

Bir süre sessizce bana baktı, sanki bu kadar kolay ele alınabilecek yılları düşünmeye dalmış gibiydi; kendi yılları da öyleydi, Cloete'in sahneye çıkmasından önceki ve sonraki yıllar (çok fazla değil). Tekrar konuşmaya başladığında, Cloete'nin zayıf ahlaki standartlarına, vicdansızca ikna edici mizah yeteneğine (komik adam) ve maceraperestçe pervasız mizacıyla uzun süreli birlikteliğin George Dunbar üzerindeki etkisine o belirsiz ve canlı tarzıyla dikkat çekmek istediğini anladım.

Benden bu görüşü detaylandırmamı istedi, ben de bunu yapabileceğimi söyledim. Ayrıca George'un işlerinin inişli çıkışlı olduğunu (diğer kardeş bu arada sakin bir şekilde gidip geliyordu); zaman zaman suların çekildiğini ve bunun onu oldukça endişelendirdiğini, çünkü pahalı zevkleri olan genç bir eşle evli olduğunu göz önünde bulundurmamı söyledi. Genel olarak oldukça endişeli bir dönem geçiriyordu; ve tam o sırada Cloete şehirde bir yerde patentli bir ilaç (adamın eski mesleği) üzerinde çalışan bir adama rastladı, biraz başarılıydı, ama sermaye ile, reklama harcanacak binlerce dolarlık sermaye ile,

büyük bir şeye dönüştürülebilirdi - bir altın madeninden kesinlikle daha iyi para kazandırabilirdi. Cloete, uzmanı olduğu bu tür bir işin olasılıkları karşısında heyecanlandı. Anladığım kadarıyla George'un ortağı bu eşsiz fırsatla karşılaştığı için çok heyecanlanmıştı.

"Bu yüzden her gün saat on bir gibi George'un odasına giriyor ve George öfkeden dişlerini gıcırdatana kadar o nakaratı söylüyor. Kapa çeneni. Ne yararı var? Para yok. Reklama binlerce dolar dökmek şöyle dursun, devam edecek para bile yok. Kardeşi Harry'ye gemiyi satmayı teklif etmeye asla cesaret edemedi. Bunu düşünemezdi. Onu ölümüne endişelendirirdi. Dünyanın sonu gelmiş gibi olurdu. Ve kesinlikle bu tür bir iş için değil! . . . Sence bu bir dolandırıcılık mı? diye soruyor Cloete, istemsiz ağız hareketiyle. George itiraf ediyor: Hayır, bunca yıllık iş hayatından sonra böyle bir şey düşünseydi, tembel bir eşekten farkı kalmazdı.

"Cloete ona sert sert baktı--Gemiyi satmayı hiç düşünmemişti. Bu eski teknenin bu zamana kadar sigortalı değerinin yarısını bile bulamayacağını düşünüyordu. Sonra George ona çıkıştı. O zaman son üç haftadır gemi sahibi olmakla bu aptalca küçümsemelerin anlamı ne? Bıktım artık bunlardan.

"Ağzı sulandığı için kızgın. Cloete uyarmasın. . . Ben de tembel bir eşek değilim, dedi yavaşça. Eski Sagamore'unu satmak istemiyorsun. Lanet olası şey kafasına balta yemek istiyor. (Sagamore isminin Kızılderili reisi ya da benzeri bir şey anlamına geldiği anlaşılıyor. Figürün başı, bir kulağının üzerinde tüy olan

ve kemerinde bir balta bulunan yarı çıplak bir vahşiydi. Balta yemek, diyor[8].

"Ne demek istiyorsun?" diye sorar George. . . Enkaz-- mükemmel bir güvenlikle halledilebilir, diye devam etti Cloete-- kardeşin o zaman sigorta parasından kendi payına düşeni koyar. Ona tam olarak ne için olduğunu söylememe gerek yok. Senin gelmiş geçmiş en zeki iş adamı olduğunu düşünüyor. Onun da servetini yap. . . George öfkeyle masayı kavrıyor. . . Kardeşimin gemisini bilerek terk edecek bir adam olduğunu düşünüyorsun. Onunla aynı odada böyle bir şeyi düşünmeye bile cesaret edemem - gelmiş geçmiş en iyi adam. . . Bu kadar gürültü yapma, dışarıda seni duyarlar, der Cloete; ve ona kardeşinin, bütün erdemlerin tuzlanmış bir örneği olduğunu söyler, ama gerekli olan tek şey onu bir yolculukta karada kalmaya ikna etmektir - bir tatil için - dinlenmek için - neden olmasın? . . . Aslında aklımda bu tür bir oyun oynayacak biri var--Cloete fısıldar.

"George neredeyse boğulmaktadır. . Demek benim öyle biri olduğumu düşünüyorsun -beni yetenekli

8 Tomahawk, Kuzey Amerika'nın birçok yerli halkı ve ülkesi tarafından kullanılan tek elli bir balta türüdür. Geleneksel olarak düz şaftlı bir baltaya benzer. Sömürge öncesi zamanlarda kafa taştan, kemikten veya boynuzdan yapılmıştı ve Avrupalı yerleşimciler daha sonra demir ve çelikten yapılmış kafaları tanıttılar. Terim İngilizceye 17. yüzyılda Powhatan (Virginian Algonquian) kelimesinin bir uyarlaması olarak girmiştir. Tomahawk'lar, Yerli Amerikalılar ve daha sonra ticaret yaptıkları Avrupalı sömürgeciler tarafından kullanılan ve genellikle göğüs göğüse silah olarak kullanılan genel amaçlı silahlardı. Metal tomahawk kafaları başlangıçta Kraliyet Donanması biniş baltasına (düşman gemilere binerken biniş ağlarını kesmek için tasarlanmış hafif bir el baltası) dayanıyordu ve Yerli Amerikalılar ile yiyecek ve diğer erzak için bir ticaret öğesi olarak kullanılıyordu.

görüyorsun- Beni ne sanıyorsun? . . . George neredeyse aklını kaybedecekken, Cloete soğukkanlılığını korur, sadece biraz solmuş görünmektedir. . . Seni çok geçmeden lanetlenecek bir adam olarak görüyorum. . . Kapıya gider ve katipleri -sadece iki kişidirler- öğle yemeği için gönderir. Geri döner. Neden kızgınsın? Dul ve yetimi soymanızı mı istiyorum? Neden, adamım! Lloyd bir şirket, açlıktan ölecek kimsesi yok. Senin o aptal geminin seferleri için imza atan belki kırk ya da daha fazla kişi var. Tek bir insan bile bunun için aç ya da soğukta kalmaz. Her riski göz önünde bulunduruyorlar. Size söylediğim her şey. . . Bu tür konuşmalar. H'm! George konuşamayacak kadar üzgün, sadece homurdanır ve kollarını sallar; çok ani oldu, görüyorsunuz. Diğeri ateşin başında sırtını ısıtarak devam eder. Yandaki odun hamuru işi başarısızlığa uğradı. Konserve meyve ticareti neredeyse bitmek üzere. . . Korkuyorsun, der; ama kanun sadece aptalları korkutup kaçırmak içindir. . . Ve o gemiyi terk etmenin ne kadar güvenli olacağını gösteriyor. Uzun yıllar boyunca ödenen primler. Hiçbir şüphe gölgesi ortaya çıkamaz. Ve her şeyi bir kenara bırakın! Gemi bir gün sonunu bulmalı. . .

"Ben korkmuyorum. Kızgınım", diye karşılık verir George Dunbar.

"Cloete'in içi öfkeyle kaynamaktadır. Hayatının şansı, onun şansı! Ve nazikçe der ki: Karınızdan o güzel evinizden çıkmasını ve iki çift arka eve taşınmasını istediğinizde o çok daha fazla kızacak - belki de çocuklarla birlikte. . .

"George'un çocuğu yoktu. Birkaç yıldır evli; bir ya da iki çocuk sahibi olmayı çok istemektedir. Kendisini her zamankinden daha üzgün hissediyor. Baba olarak dürüst

bir adamdan falan bahseder. Cloete sırıtır: Onlar gelmeden elini çabuk tutarsan, babaları zengin bir adam olur ve kimse de bundan zarar görmez. İşin güzelliği de burada.

"George neredeyse ağlamak üzeredir. Garip zamanlarda ağladığına inanıyorum. Bu haftalarca sürdü. Cloete ile tartışamazdı. Ondan aldığı birkaç yüzlüğü ödeyemiyordu; üstelik onun yanında olmasına alışmıştı. Zayıf adam, George. Cloete de cömertti. . . Benim küçük yığınımı düşünme, derdi. Çenemizi kapatmak zorunda kaldığımızda tabii ki gidecek. Ama umurumda değil, der. . . Bir de George'un yeni karısı vardır. Cloete orada yemek yediğinde, o köftehor bir takım elbise giyer; bu da küçük kadının hoşuna gider; . . . Bay Cloete, kocamın ortağı; çok zeki bir adam, hayat adamı, çok eğlenceli! . . . Orada yemek yerken ve yalnız kaldıklarında: Oh, Bay Cloete, keşke George beklentilerimizi iyileştirmek için bir şeyler yapsa. Durumumuz gerçekten çok vasat. . Cloete gülümser ama şaşırmaz, çünkü bütün bu düşünceleri onun boş kafasına kendisi sokmuştur. . . Kocanızın ihtiyacı olan şey girişim, biraz cesaret. Onu en iyi siz cesaretlendirebilirsiniz, Bayan Dunbar. . . O aptal, müsrif küçük bir aptaldı. George'un Norwood'da bir ev almasını sağlamıştı. Kendilerinden daha iyi durumda olan bir sürü insanla birlikte yaşarlardı. Onu bir kez görmüştüm; ipek elbisesi, güzel çizmeleri, tüyleri ve kullandığı parfüm kokusu, pembe yüzü. Bana iyi bir evden çok El

Hamra'daki Gezinti yolu gibi göründü[9]. Ama bazı kadınlar erkekleri çok etkiliyor."

"Evet, bazıları öyle," diye onayladım. "Erkek baskın taraf olsa bile."

"Hanımım," dedi bana beklenmedik bir biçimde, ciddi ve şaşırtıcı derecede monoton bir ses tonuyla, "beni küçük parmağında oynatabilirdi. O ölene kadar bunun farkına varmadım. Evet. Ama bu mal parçasının sokaklarda dolaşıyor olması gerekirken, karım mantıklı bir kadındı. Söyleyebileceğim tek şey bu. . . Onu kafanızda canlandırmalısınız. Nasıl biri olduğunu anlayacaksınız."

"Hepsini bana bırak," dedim.

"H'm!" diye homurdandı kuşkuyla, sonra küçümseyici tonuna geri döndü: "Bir ay kadar sonra Sagamore denizden döndü. Başta her şey çok iyiydi. . Merhaba, George oğlum! Merhaba, Harry, ihtiyar! . . . Ama zamanla Kaptan Harry zeki kardeşinin pek iyi görünmediğini düşünür. Ve George daha kötü görünmeye başlar. Cloete'nin fikrinden kurtulamıyordur. Aklına takılmıştır. . . Yanlış bir şey yok, gayet iyi. . . Kaptan Harry hala endişelidir. İşler iyi gidiyor, değil mi? Oldukça iyi. Çok iş var. İyi iş. . . Tabii ki Kaptan Harry buna kolayca inanır. Kardeşini para kazanma konusunda neşeli

9 Alhambra'daki Promenad, İspanya'nın Granada şehrinde bulunan ve dünya mirası olan Alhambra Sarayı kompleksindeki geniş ve güzel yürüyüş alanını ifade eder. Bu alanda ziyaretçiler, tarihi sarayın muhteşem manzaralarını seyretme imkanına sahip olurlar. Ayrıca burada çeşitli bahçeler, havuzlar ve mimari yapılar da bulunmaktadır. Alhambra'daki Promenad, tarihi ve kültürel bir deneyim sunar ve ziyaretçilerin bolca fotoğraf çekme fırsatı bulduğu popüler bir turistik noktadır.

bir şekilde azarlamaya başlar. George'un gömleği terden sırtına yapışır ve kaptana çok kızar. . . Aptal, der kendi kendine. Para içinde yuvarlanmak, gerçekten! Ve sonra aniden düşünür: Neden olmasın? . . . Çünkü Cloete'nin fikri aklını çelmiştir.

"Ama ertesi gün zayıflık içindedir ve Cloete'e şöyle der. . . Belki de satmak en iyisi olur. Kardeşimle konuşamaz mısın? Cloete ona yirminci kez satmanın neden mümkün olmadığını açıklar. Hayır! Hayır! Sagamore, George'un duygularını incitmemek için, onun deyimiyle tomahawklanmalı. Ama bu kelimeyi her söylediğinde George ürperir. . . Elimde bu işi beş yüz dolara yapabilecek yetkin bir adam var ve bu fırsattan çok memnunum, der Cloete. . . George bu tür konuşmalar karşısında gözlerini sımsıkı yumar ama bir yandan da düşünür: Saçmalık! Böyle bir adam olamaz. Yine de böyle bir adam olsaydı, belki de bu iş yeterince güvenli olurdu.

"Ve Cloete bu konuda da komiktir. İçinde büyük bir şaka varmış gibi görünmeden hiçbir şey hakkında konuşamazdı. . . "Senin ahlaklı bir vatandaş olduğunu biliyorum, George. Ahlak çoğunlukla korkaklıktır ve bence sen seyahatlerimde karşılaştığım en korkak adamsın. Kardeşinle konuşmaktan korkuyorsun. Hepimizin serveti ortadayken ona ağzını açmaya korkuyorsun. . George buna sinirlenir: hayır, korkmuyordur; konuşacaktır; yumruğunu masaya vurur. Cloete de onun sırtını sıvazlar. . . Birazdan adam olacağız, der.

"Ancak George Kaptan Harry ile ilk kez konuşmaya çalıştığında kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi atmaya başlar. Kaptan Harry karada kalma fikrine

sadece güler. Tatil istemiyor, o istemez, ama Jane bu yolculukta İngiltere'de kalmayı düşünüyor. Biraz dolaşmak ve akrabalarından bazılarını görmek istemektedir. Jane Kaptan'ın karısıdır; yuvarlak yüzlü, hoş bir kadın. George o zaman vazgeçer; ama Cloete George’un bırakmasına izin vermez. Bu yüzden tekrar dener; ve Kaptan kaşlarını çatar. Kaşlarını çatar çünkü kafası karışmıştır. Bir türlü anlayamaz. Sagamore'undan uzakta yaşamak gibi bir düşüncesi yoktur. . .

"Ah!" diye bağırdım. "Şimdi anlıyorum."

"Hayır, anlamıyorsun," diye homurdandı, koyu, aşağılayıcı bakışları ezici bir şekilde üzerime çevrildi.

"Özür dilerim," diye mırıldandım.

"H'm! Pekala o zaman. Kaptan Harry çok sert görünüyor ve George'un içi burkuluyor. . Benim içimi okuyor, diye düşünüyor. . . Tabii ki bu olamazdı; ama George o zamana kadar kendi gölgesinden bile korkmuştu. Cloete'den de kaçıyor. Ortağına, kardeşinin kıyıya çıkıp beklenmedik bir şeyler yapmayı ciddi olarak düşündüğünü anlatır. Cloete parmaklarını kemirerek bekler; oldukça endişelidir. Cloete gerçekten de bu iş için bir adam bulmuştu. İster inanın ister inanmayın, onu Tottenham Court Road civarında bir yerde kaldığı pansiyonda bulmuştu.

Alt katta bir adam fark etmişti, pansiyoner gibiydi ama pansiyoner değildi, çoğunlukla pasajın karanlık kısmında dolaşıyordu; bir tür 'evin adamı', sinsi bir adam. Siyah gözlü. Beyaz yüzlü. Evin kadını -kendine dul bir kadın diyordu- Bay Stafford'a çok düşkündü; Bay Stafford

şöyle, Bay Stafford böyle. . . Her neyse, Cloete bir akşam onu içki içmeye götürdü. Cloete akşamlarını çoğunlukla barlarda geçirirdi. Yine de ayyaş değildi Cloete; arkadaşlık için; orada her türden insanla konuşmayı severdi; sadece alışkanlık; Amerikan tarzı.

"Yani Cloete o adamı birden fazla kez dışarı çıkarır. Gerçi bu adam pek iyi bir arkadaş değildir. Kendisi için söyleyecek pek bir şeyi yoktur. Sessizce oturur ve kendisine verilenleri içer, gözleri hep yarı kapalı, ağırbaşlı konuşur. . Talihsizlikler yaşadım, diye anlatır. Gerçek şu ki, yüz kızartıcı davranışları yüzünden onu büyük bir buharlı gemi şirketinden atmışlar; sertifikasını etkileyecek bir şey değil, anlıyorsunuz değil mi; ve oldukça kolay bir şekilde dibi bulmuştur. Bu durumu herhalde hoşuna gitmiştir. Her şey çalışmaktan iyidir. O pansiyonu işleten dul kadının yanında kalmaktadır."

"Bu neredeyse inanılmaz," diye araya girmeye cüret ettim. "Yüksek lisans diploması olan bir adam mı demek istiyorsun?"

Yaşlı adam, "Tanıyorum; o 'otobüs manyaklarını' bilirim," diye homurdandı küçümseyerek. "Evet. Arabanın kuyruk tahtasında kayışla sallanır ve yol boyunca ‘iki peni' diye bağırır. İçkili. Ama bu Stafford başka türdendi. Cehennem böyle Stafford'larla doludur; Cloete onunla alay ederdi ve sonra adamın yarı kapalı gözlerinde kötü bir parıltı olurdu. Ama Cloete ona karşı genellikle nazikti. Cloete uyuz bir köpeğe bile nazik davranabilecek bir adamdı. Her neyse, o adama içki ikram eder, ara sıra da yarım kron verirdi -çünkü dul kadın Bay Stafford'un cep harçlığını eksik tutuyordu. Neredeyse her gün bodrumda kavga ederlerdi. . .

Cloete'in aklına Sagamore'u ortadan kaldırma fikrini ilk sokan, adamın denizci olmasıydı. Onu biraz inceledi, içinde ayartılmaya yetecek kadar şeytan olduğunu düşündü ve bir akşam ona şöyle dedi ... Sanırım bir süreliğine tekrar denize açılmak senin için sorun olmaz, değil mi? Diğeri gözlerini hiç kaldırmaz; aldığı sefil maaşa değmeyeceğini söyler. . . Peki, ama bir süre için kaptan maaşına ve gemi olmadan eve dönmek zorunda kalırsan fazladan birkaç yüz dolara ne dersin? Kazalar olacaktır, diyor Cloete. . . Elbette, dedi Stafford ve sanki konuyla hiç ilgilenmiyormuş gibi içkisini yudumlamaya devam etti.

"Cloete onu biraz sıkıştırır; ama diğeri küstah ve durgun bir tavırla sadece gözlemlemektedir: Görüyorsun ya, böyle bir şeyin geleceği yok, değil mi? Oh! Hayır, dedi Cloete. Kesinlikle yok. Bunun bir geleceği olduğunu kastetmiyorum, sizin açınızdan. Bu 'bir kereye mahsus' bir iş. Peki, geleceğinizi nasıl görüyorsunuz? diye sorar. . . Adam her zamankinden daha halsizdir, neredeyse uyuyacaktır. O kokarcanın gerçekten de umursamayacak kadar tembel olduğuna inanıyorum. Kağıt oyunlarında küçük hileler yapmak, bir kadından hayatını zorbalıkla kazanmak daha çok onun tarzıdır. Cloete ona fısıltıyla korkunç küfürler ediyordu. Bütün bunlar Tottenham Court Road'daki Horse Shoe barında oluyor. Sonunda, ikinci altı penilik İskoç viskisinin üzerine, Sagamore'u ortadan kaldırmanın bedeli olarak beş yüz sterlinde anlaşırlar. Ve Cloete, George'un ne yapabileceğini görmek için bekler.

"Bir ya da iki hafta geçer. Diğer adam sanki hiçbir şey olmamış gibi evde aylak aylak dolaşır ve Cloete onun bu işi gerçekten yapmak isteyip istemediğinden şüphe

etmeye başlar. Ama bir gün Cloete'i kapıda durdurur, mahzun gözlerle: Bana vermek istediğin iş ne oldu? diye sorar. . . Görüldüğü gibi, kadına her zamankinden daha kirli bir oyun oynamıştır ve birazdan korkunç karışıklıklar çıkmasını ve kesinlikle kovulmayı beklemektedir. Cloete çok memnun olur. George ona o kadar çok yalan söylemiştir ki, gerçekten de her şeyin yoluna girdiğini düşünür. Ve der ki: Evet. Seni arkadaşımla tanıştırma vakti geldi. Şapkanı al da gidelim. . .

"İkili ofise girer ve George masasında ani bir panik içerisindedir. Karşısında uzun boylu, çirkin sayılabilecek bir adam görür; kusurlu ama dikkat çekici yüzüyle, iri gözleri yarı kapalıdır; kısa paltosu, eski püskü melon şapkası vardır, hareketlerinde çok dikkatlidir. Ve kendi kendine, "Böyle bir adam böyle mi görünür!" diye düşünür. Hayır, bu imkansız. . . Cloete takdimi yapar ve adam oturmadan önce arkasına dönüp sandalyeye bakar. . Cloete, tam anlamıyla yetkin bir adam, diye devam eder. Adam hiçbir şey söylememekte, tamamen sessiz oturmaktadır. George konuşamaz, boğazı kup kurudur. Sonra çaba gösterir: H'm! H'm! Evet, maalesef, hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm, kardeşim başka ayarlamalar yaptı, kendisi gidiyor.

"Adam, mütevazı bir kız gibi gözlerini yerden kaldırmadan ayağa kalkar ve usulca, hiç ses çıkarmadan ofisten dışarı çıkar. Cloete çenesini elinin içine sokar ve bütün parmaklarını aynı anda ısırır. George'un kalbi yavaşlar ve Cloete ile konuşur. . . Bu yapılamaz. Nasıl olabilir ki? Gemi kaybolur kaybolmaz Harry bunu anlayacaktır. Şüphelerini sigortacılara bizzat iletecek bir adam olduğunu biliyorsun. Ve benim yüzümden kalbi

kırılabilir. Bu oyunu ona nasıl oynayabilirim? Dünyada birbirimize ait sadece ikimiz varız. . .

"Cloete iğrenç bir küfür savurur, ayağa fırlar, odasına kaçar ve George onun orada bir şeylere vurduğunu duyar. Bir süre sonra kapıya gider ve titreyen bir sesle şöyle der: Benden bir imkansızı istiyorsun. . . Cloete içeride bir kaplan gibi dışarı fırlayıp onu parçalamaya hazırdır; ama kapıyı biraz açar ve usulca şöyle der: Kalplerden bahsetmişken, seninki bir fareninkinden daha büyük değil, sana söyleyeyim. . . Ama George'un umurunda değil, nasıl olsa kalpten kurtulacak. Ve tam o sırada Kaptan Harry içeri girer. . Merhaba, George oğlum. Biraz geç kaldım. Cheshire'da bir pirzolaya ne dersin? . . . Haklısın, yaşlı adam. . Ve birlikte yemeğe giderler. Cloete'in o gün bir şey yiyecek hali yoktur.

"George bir süre için kendini yeni biri gibi hisseder; ama birdenbire Stafford denen adam sokakta, evin kapısının önünde dolaşmaya başlar. George onu ilk gördüğünde bir hata yaptığını düşünür. Ama hayır; bir dahaki sefere dışarı çıkmak zorunda kaldığında, yolun diğer tarafında sinsice dolaşan aynı adam vardır. Bu George'u tedirgin eder; ama iş için dışarı çıkmak zorundadır ve adam yolun karşısına geçtiğinde onu atlatır. Onu bir, iki, üç kez atlatır; ama sonunda tam kapısının önünde yakalanır. . . Ne istiyorsun? der, sert görünmeye çalışarak.

"Görünüşe göre o pansiyonun bodrum katında karışıklıklar çıkmış ve dul kadın polisten bahsedecek kadar (kıskançlıktan deliye dönmüş) ona düşman olmuş. Bay Stafford buna dayanamaz; korkmuş bir geyik gibi dışarı çıkar ve tabiri caizse sokağa atılmıştır. Cloete bir o

yana bir bu yana gidip gelirken o kadar vahşi görünmektedir ki, onunla mücadele edecek cesareti yoktur; ama George onun gözüne daha yumuşak biri gibi görünmüştür. Yarım sterline, herhangi bir şeye sevinecektir. . Talihsizlikler yaşadım, der usulca, ağırbaşlı bir tavırla, bu da George'u bir kavganın yapacağından daha fazla korkutur. . . Hayal kırıklığımın ciddiyetini bir düşünün, der. . .

"George ona cehenneme gitmesini söylemek yerine kafayı yer. . . Seni tanımıyorum. Ne istiyorsun?" diye ağlar ve merdivenlerden Cloete'e doğru fırlar. . . . Bak ne oldu, diye solur; şimdi o korkunç adamın merhametine kaldık. . . Cloete ona adamın hiçbir şey yapamayacağını göstermeye çalışır; ama George yine de bir tür skandalın ortaya çıkabileceğini düşünür. Bu korku peşini bırakmazken yaşayamayacağını söyler. Cloete bütün bunlardan bıkmamış olsa, duruma gülecektir. Sonra aklına bir fikir gelir ve fikrini değiştirir. . . Belki de! Aşağı inip onu göndereceğim. . . Geri gelir. . . Gitmiş. Ama belki de haklısın. Adam zor durumda ve bu da insanları çaresiz yapıyor. En iyisi onu bir süreliğine ülke dışına çıkarmak. Bakın, zavallı şeytanın gerçekten işe ihtiyacı var. Bu sefer senden fazla bir şey istemeyeceğim, sadece dilini tutmanı isteyeceğim ve kardeşinin onu baş memur olarak almasını sağlamaya çalışacağım. Bunun üzerine George kollarını ve başını masanın üzerine koyar, öyle ki Cloete onun için üzülür. Ancak Cloete, hayaleti Stafford'un içine biraz olsun soktuğu için kendini daha neşeli hisseder. O gün öğleden sonra ona bir takım mavi giysi alır ve artık hayatını kazanmak için çalışması gerektiğini söyler. Sagamore'un ikinci kaptanı olarak denize açıl. Kokarca pek istekli değildir ama yiyecek bir şeyi ve yatacak bir yeri olmadığı için ve kadın da onu kovuşturmadan falan

bahsederek korkuttuğu için başka seçeneği yoktur. Cloete birkaç günlüğüne onunla ilgilenir. . Anlaşmamız hala geçerli, diyor. İşte Port Elizabeth'e giden gemi; hiç de güvenli bir demirleme yeri değil. Eğer bir kuzeydoğu fırtınasında demirleme yerinden ayrılır ve sahilde kaybolursa, birçoğunun yaptığı gibi, cebinde beş yüz dolar ve eve hızlı bir dönüş. Bu işe hazırsın, değil mi?

"Bay Stafford'umuz her şeyi mahzun gözlerle izler. . Ben işinin ehli bir denizciyim, der kurnaz ve mütevazı bir tavırla. Bir geminin ikinci kaptanının zincirleri ve çapaları bir amaca yönelik olarak kullanmak için pek çok fırsatı vardır kuşkusuz. . . Bunun üzerine Cloete onun sırtına vurur: Yapacaksın, benim asil denizcim. Gir ve kazan. . .

"George'un bildiği sonraki şey, kardeşinin ona ortağını memnun etme fırsatı bulduğunu söylemesidir. Ve bundan da memnundur. Ortağını çok sever. Bir arkadaşını ortak olarak aldı. Adamın sorunları varmış, bir yıldır karada ölmek üzere olan karısına bakıyormuş. Şansı yaver gitmemiş. . . George bu kişi hakkında hiçbir şey bilmediğini söyler. Onu bir kez görmüş. Görünüşü pek çekici değildi. . . Kaptan Harry de içten bir şekilde, "Öyle, ama zavallı şeytana bir şans vermeliyiz," der. . .

"Böylece Bay Stafford limana katılır. Görünüşe göre kablolardan biriyle oynamayı başarmış, aklı Port Elizabeth'te kalmış. Makinistler bütün halatları güvertedeki dolapları temizlemek için sıraya dizmişler. Yeni kaptan onların karaya çıkışını izler -yemek saati- ve gemi bekçisini kendisine bir şişe bira getirmesi için gemiden gönderir. Sonra kırk beş kulaçlık köstek piminin ön kilidini yontmak için işe koyulur, gevşetmek için çekiçle bir iki vurur ve tabii ki o kablo artık güvenli

değildir. Arma görevlileri geri gelir - arma görevlilerinin ne olduğunu bilirsiniz: gündüz gelir, gündüz gider ve Tanrı Pazar gününü gönderir. Ustabaşı hiç bakmadan zincirleri dolaba indirir. Umurunda mı? Gemiye girmeyecek. Ve iki gün sonra gemi denize açılır. . . "

Bu noktada bir kez daha "Anlıyorum" diye nefes alacak kadar dikkatsiz davrandım, bu da yine gücenmesine ve daha önce olduğu gibi kaba bir "Hayır, anlamıyorsun"a neden oldu. Ama bu duraklama sırasında dirseğinin dibindeki bira bardağını hatırladı. Yarısını içti, bıyıklarını sildi ve suratsızca şöyle dedi.

"Sakın bunun içinde deniz yaşamı olacağını düşünmeyin, çünkü yok. Eğer kendi kafanızdan bir şey koyacaksanız, işte size fırsat. Sanırım Manş Denizi'nde on günlük kötü havanın nasıl olduğunu biliyorsundur. Ben bilmiyorum. Her neyse, tam on gün geçer. Bir pazartesi günü Cloete ofise biraz geç gelir, George'un odasından bir kadın sesi duyar ve içeri bakar. Masanın üzerinde, yerde gazeteler; Kaptan Harry'nin karısı kırmızı gözlerle oturuyor ve yanındaki sandalyede bir çanta var. . Şuna bak, der George büyük bir heyecanla, ona bir gazete göstererek. Cloete'in kalbi yerinden fırlar. Ha! Westport Körfezi'nde bir enkaz. Sagamore Pazar günü erken saatlerde karaya çıktı ve böylece gazeteciler işlerinin bir kısmını yapmak için zaman buldular. Sütunlar dolusu. Cankurtaran botu iki kez açıldı. Kaptan ve mürettebat gemide kaldı. Yardım için römorkörler çağrıldı. Hava düzelirse, bu tanınmış güzel gemi kurtarılabilir. . . Bu adamların nasıl söylediğini biliyorsunuz. . . Bayan Harry, Cannon Caddesi'nden gelen trene yetişmek için yola çıktı. Beklemek için bir saati var.

"Cloete, George'u kenara çekip fısıldar: Gemi henüz kurtulmadı! Oh, kahretsin! Bu asla olmamalı; duyuyor musun? Ama George ona şaşkın şaşkın bakar ve bu arada Bayan Harry sessizce hıçkırmaya devam eder: . . . Onun yanında olmalıydım. Ama ben ona gidiyorum. . Hep birlikte gidiyoruz, diye haykırır Cloete, birdenbire. Aceleyle dışarı çıkar, kadına yolun karşısındaki dükkandan bir fincan sıcak bovril gönderir[10], ona bir kilim alır, her şeyi düşünür; ve trende onunla ilgilenir ve konuşmaya devam eder, olması gerekenden çok daha fazla, yol boyunca, sanki onun moralini yüksek tutmak için; ama aslında sevincinden kendini tutamadığı için. İşte her şey bir kerede halloldu ve ödeyecek bir şey yok. Bitti. Gerçekten bitti. Bunu düşündükçe başı dönmektedir. Ne büyük şans! Bu onu neredeyse korkutur. Bağırmak ve şarkı söylemek ister. Bu arada George Dunbar köşesinde oturmuş, öylesine perişan görünmektedir ki, sonunda zavallı Bayan Harry onu teselli etmeye çalışır ve aynı zamanda Harry'nin ne kadar sağduyulu bir adam olduğundan, mürettebatının ya da kendisinin hayatını gereksiz yere riske atmayacağından vb. söz ederek kendini neşelendirir.

"Westport istasyonunda duydukları ilk şey, cankurtaran botunun tekrar gemiye çıktığı ve kendini yaralayan ikinci kaptanı ve birkaç denizciyi çıkardığıdır.

---

10 Bovril, bir et ekstraktı içeren, çorba ve içeceklerde kullanılan bir besin maddesidir. İlk olarak 1871'de İngiltere'de üretilmiştir. Sıklıkla sıcak içecek olarak tüketilen Bovril, sığır etinden yapılan bir ekstrakt içerir ve genellikle sıcak suyla karıştırılarak tüketilir. Ayrıca çorba, sos ve yemeklerde tatlandırıcı ve lezzet verici olarak kullanılabilir. Özellikle soğuk havalarda içilen bir çeşit içeceğin ana bileşenidir. İçeriğinde bulunan yüksek miktarda tuz, B vitaminleri ve proteinler içerir. Bovril, özellikle Birleşik Krallık ve bazı Avrupa ülkelerinde popülerdir.

Kaptan ve mürettebatın geri kalanı, toplamda yaklaşık on beş kişi hala gemidedir. Römorkörlerin her an gelmesi beklenmektedir.

"Bayan Harry'yi kayalıkların hemen karşısındaki hana götürürler; pencereden dışarı bakmak için doğruca yukarı fırlar ve enkazı görünce büyük bir çığlık atar. Harry'sine kavuşana kadar rahat etmeyecektir. Cloete onu elinden geldiğince yatıştırır. . . Pekala; sen bir lokma yemeye çalış, biz de soruşturmaya gidelim.

"George'u odadan çıkarır: Bak, o gemiye binemez ama ben binerim. Kaptanın gemide çok fazla kalmamasını sağlayacağım. Gidip cankurtaran sandalının serdümenini bulalım. . George onu takip eder, zaman zaman titremektedir. Dalgalar eski iskeleyi yıkamaktadır; fazla rüzgar yoktur, körfezin üzerinde vahşi, kasvetli bir gökyüzü vardır. Ufuk boyunca düzenli bir şekilde bir görünüp bir kaybolan sadece bir römorkör uzakta, yol almaktadır... her dakika geçmek bilmeyen bir saat gibidir..

"Serdümenle karşılaşırlar ve o onlara bilgi verir: Evet! Tekrar açılıyor. Hayır, gemide tehlike yok, henüz yok. Ama geminin şansı çok az. Yine de, eğer rüzgar tekrar çıkmaz ve deniz alçalmazsa bir şeyler yapılabilir. Biraz konuştuktan sonra Cloete'i gemiye almayı kabul eder; güya gemi sahiplerinden kaptana acil bir mesaj getirmiştir.

"Cloete ne zaman çok tehditkar görünen gökyüzüne baksa rahatladığını hisseder. George Dunbar beyaz bir yüzle ve hiçbir şey söylemeden onu takip etmektedir. Cloete onu bir iki kadeh içki içmeye götürür ve George giderek toparlanmaya başlar. . Bu daha iyi, der

Cloete; daha önce ölü bir adamla dolaşmak gibi değilse, beni vurun. Şapkanı havaya fırlatmalısın, dostum. Sanki sokakta durup tezahürat yapacakmışım gibi hissediyorum. Kardeşin güvende, gemi kayboldu ve biz de zengin olduk.

"Kaybolduğundan emin misin?" diye sorar George. Benimle ilk konuştuğundan beri zihnimde yaşadığım onca ıstıraptan sonra, eğer gemiden çıkarılırsa--ve--ve--tüm bu günaha yeniden başlamak korkunç bir darbe olur . . . Çünkü bizim bununla hiçbir ilgimiz yok, değil mi?

"Tabii ki hayır, der Cloete. Kardeşinin kendisi sorumlu değil miydi? Bu takdiri ilahi. . . Oh! George haykırır, şok olmuştur . . . . Şeytan olduğunu söyle, der Cloete, neşeyle. Benim için fark etmez! Senin doğmamış bir bebekten daha fazla bir ilgin yok, seni koca hanım evladı, seni. . .” Cloete, George Dunbar'ı neredeyse sevecek hale gelir. Evet. Evet. Öyleydi. Ona saygı duyduğunu kastetmiyorum. Sadece ortağına düşkündü.

"Koşar adımlarla otele dönerler ve kaptanın karısını açık pencerenin önünde, gözlerini gemiye dikmiş, sanki körfezin öbür ucuna uçmak ister gibi bakarken bulurlar. . . Bayan Dunbar, diye bağırır Cloete, siz gidemezsiniz ama ben gidiyorum. Mesajınız var mı? Çekinmeyin. Her kelimeyi sadakatle ileteceğim. Ve eğer onun için bana bir öpücük vermek isterseniz, onu da iletirim.

"Bayan Harry'yi şakalarıyla güldürür. . . Oh, sevgili Bay Cloete, siz sakin ve mantıklı bir adamsınız. Harry’nin mantıklı davranmasını sağlayın. Biraz inatçıdır, bilirsiniz, gemiye de çok düşkündür. Ona burada olduğumu, onu izlediğimi söyleyin. .” “Bana güvenin, Bayan Dunbar.

Sadece şu pencereyi kapatın, aferin kızıma. Bunu yapmazsan üşüteceğinden emin olabilirsin ve Kaptan da enkazdan indiğinde seni öksürüp hapşırırken görmekten hiç hoşnut olmaz, bu yüzden ona ne kadar mutlu olduğunu söyleyemezsin. Şimdi bana gözlüklerimi kulaklarıma iyice tutturmam için bir parça bant bulabilirseniz, gideceğim. . .”

"Onun gemiye nasıl çıktığını bilmiyorum. Islak, sarsılmış, heyecanlanmış ve nefes nefese bir halde gemiye biniyor. Gemi, dalgalar tarafından sarsılıyor ve suyla kaplanmış vaziyettedir, ancak fazla hareket etmiyor; insanın sinirini bozmaya yetiyor. Biraz. Hepsini güverte köşkünün ilerisinde, parlak muşambalar içinde, yüzleri hasta adamlarınki gibi toplanmış halde buluyor. Kaptan Harry gözlerine inanamıyor. “Ne! Bay Cloete! Burada ne yapıyorsunuz, Tanrı aşkına? . . .” “Karınız karada, bakıyor”, Cloete'nin nefesi kesiliyor; biraz konuştuktan sonra Kaptan Harry, ona bu şekilde yaklaşmanın alışılmadık derecede cesur ve ağabeyinin ortağı olduğunu düşünüyor. Adam konuşacak birine sahip olduğu için mutlu. ... Bunun kötü bir iş olduğunu söylüyor Bay Cloete. Ve Cloete bunu duyunca seviniyor. Kaptan Harry elinden geleni yaptığını düşünüyor ama gemiyi bağlamaya çalıştığında kablo kopmuştur. Gemiyi kaybetmek büyük bir sınavdı. Eh, bununla yüzleşmek zorunda kalacaktı. Ara sıra derin bir iç çekiyor. Cloete gemiye geldiğine neredeyse pişmandır, çünkü o enkazda olmak göğsünü her zaman gergin tutmaktadır. Rüzgardan korunmak için iskeledeki teknenin altında adamlardan biraz uzakta çömeliyorlar. Cankurtaran filikası Cloete'yi gemiye bıraktıktan sonra uzaklaşmıştır, ancak gemiyi su yüzüne çıkarmak için herhangi bir girişimde bulunulmazsa mürettebatı çıkarmak için bir sonraki yüksek sulara geri

dönecektir. Alacakaranlık çöker; kış günü; siyah gökyüzü; rüzgar artar. Kaptan Harry derin bir üzüntü, umutsuzluk ve kara düşüncelerin hakim olduğu bir ruh hali içindedir. “Tanrı'nın isteği gerçekleşecek. Eğer çaresiz bırakılacaksa, öyle olmalı. İnsan, Allah'ın kendisine gönderdiğini ayakta almalıdır. . .” Aniden sesi kesilir ve Cloete'un kolunu sıkar: Sanki gemiyi bırakamayacakmışım gibi, diye fısıldar. Cloete adamlara toplanmış koyunlar gibi bakmaktadır ve kendi kendine düşünür: Kalmayacaklar. . . Aniden gemi biraz havalanır ve gümbürtüyle suya iner. Gelgit yükselir. Herkes cankurtaran sandalına bakmaya başlar. Adamlardan bazıları cankurtaran sandalını ve iki römorkörü daha uzağa götürür. Ama fırtına yeniden çıkar ve herkes hiçbir römorkörün geminin yanına yaklaşmaya cesaret edemeyeceğini bilmektedir.

"Bu son, der Kaptan Harry, çok alçak... Cloete, hayatı boyunca hiç bu kadar üşümediğini düşünür... Ve ben de sanki şu anda yaşamak umurumda değilmiş gibi hissediyorum, diye mırıldanır Kaptan Harry." Cloete, "Karınız karada, sizi izliyor" der... “Evet. Evet. Burada öylece duran zavallı eski gemiye bakmak onun için çok kötü olmalı. Halbuki, burası bizim evimiz.”

"Cloete, Sagamore'un işi bittiği sürece umursamayacağını ve yalnızca başka bir yerde olmayı dilediğini düşünür. Geminin en ufak bir hareketi nefesini bir darbe gibi kesmektedir. Ve o da tehlikeden heyecan duymaktadır. Kaptan onu kenara çeker... “Cankurtaran sandalı bir saatten fazla yanımıza gelemez. Buraya bak Cloete, madem buradasın ve o kadar cesursun ki... benim için bir şey yap...” Sonra ona şunu söyler: kamarasının kıç tarafındaki belirli bir çekmecede bir tomar önemli kağıt ve küçük bir kanvas çanta içinde altmış kadar altın vardır.

Cloete'den gidip bunları çıkarmasını ister. Gemi çarptığından beri aşağıya inmemiştir ve öyle görünüyor ki eğer gözlerini ondan çekerse parçalara ayrılacağını ve sonra da -bu sefer çok korkmuş olan- adamlar onları kendi başlarına bırakırsa geminin teknelerinden birini suya indirmeye çalışacaklarını söyler. Daha şiddetli bir gümbürtü karşısında panik içindeler - ve sonra bazıları boğulmak üzere... Kamaramdaki raflarda iki veya üç kutu kibrit var, eğer ışık istiyorsanız, der Kaptan Harry. Islak ellerinizi yalnızca onları aramaya başlamadan önce silin. . .

"Cloete işten hoşlanmaz ama korkaklık göstermekten de hoşlanmaz - ve gider. Ana güvertede çok su vardır ve o da su içinde kalır; hava da kararmaya başlamıştır. Birdenbire, ana direğin yanında biri onu kolundan yakalar. Stafford. Stafford'u hiç düşünmüyordur. Kaptan Harry ikinci kaptanın pek tatmin edici olmadığına dair bir şeyler söylemiştir, ama söyledikleri pek fazla değildir. Cloete onu tanımaz. İlk başta muşambasının içinde. Ona bakan iri gözlü beyaz bir yüz görür... “Memnun musunuz Bay Cloete...?”

"Cloete bu sızlanma karşısında gülmek için harekete geçer ve onu silkeler. Ama adam kıçta onun peşinden koşturur ve onu enkaz halindeki geminin kamarasına kadar takip eder. Ve işte oradalar, ikisi; birbirlerini zar zor görebiliyorlar." Cloete, "Beni bu olayla bir ilginiz olduğuna inandırmak istemezsiniz", der.

"İkisi de o gemide olmanın verdiği heyecandan neredeyse akıllarını kaçıracak şekilde titremektedir. Gemi gümbürder ve yalpalar, birlikte sendelerler, mideleri bulanır. Cloete, bir şeyler çeviriyormuş gibi davranan o

zavallı yaratığa bir kez daha güler. çok çaresiz... “Artık bana böyle mi davranabileceğini sanıyorsun?”, diye bağırır, diğer adam birdenbire. . .

"Kıçtan bir dalga çarpar, gemi sarsılır ve adeta inler, çevrede ve tepede denizin gürültüsü vardır, Cloete'nin kafasını karıştırır ve diğerinin deli gibi çığlık attığını duyar... Ah, bana inanmıyorsun! Git ve liman zincirine bak. Ayrıldı mı? Ha? Git bak bakalım ayrılmış mı. Git ve kırık halkayı bul. Bulamazsın. Kırık halka yok. Bu benim için bin pound demek. Daha az değil. Bin. Karaya çıktıktan sonraki gün - derhal. Gemi dağılıncaya kadar beklemeyeceğim Bay Cloete. Londra'ya çıplak ayakla yürümek zorunda kalırsam, doğru sigortacılara giderim. Liman kablosu! Liman kablosuna bakın, Onlara şunu söyleyeceğim: Cloete adındaki alçak bir serseri tarafından ayartılarak -sahipleri adına- üzerinde oynamalar yaptım.

"Cloete bunun tam olarak ne anlama geldiğini anlamaz. Tek gördüğü, adamın yaramazlık yapmak istediğidir. Başının belada olduğunu görür... Beni korkutabileceğini mi sanıyorsun? diye sorar, seni zavallı sefil kokarca... Ve Stafford onunla yüzleşir; ikisi de kabin masasına tutunurlar: “Hayır, kahretsin, sen sadece kirli bir serserisin”; “ama diğerini, siyah ceketli adamı korkutabilirim...”

"George Dunbar'ı kastediyorum. Bu düşünce karşısında Cloete'nin beyni sarsılır. Adamın gerçek bir zarar verebileceğini düşünmez ama George'un ne olduğunu bilir; gösteriyi bir kenara bırak; kalbini koyduğu tüm işi alt üst et**.** hiçbir şey; diğerini duymaz, korkaklıkla, gerginlikle ve heyecanla, bir köpek gibi nefes nefese - ve

sonra bir hırlama... “Bin. Aşağı, karaya çıktıktan yirmi dört saat sonra; ertesi gün. Bu benim son sözüm, Bay Cloete... Bin pound, yarından sonraki gün, der Cloete. Ah evet.” “Ve bugün bunu al, seni pislik...” Sırf öfkeyle tam omzuna vurur, başka bir şey değil. Stafford bölme boyunca dönerek uzaklaşır. Bunu gören Cloete dışarı çıkar ve çenesine yakın bir yere bir tane daha indirir. Adam sendeleyerek açık kapıdan kaptan kamarasına doğru sendeler. Onu takip eden Cloete onun düştüğünü duyar. ağır ağır yere devrilir, rüzgar altına doğru yuvarlanır, sonra kapıyı çarparak anahtarı çevirir... İşte, der kendi kendine, bu senin sorun çıkarmanı engelleyecektir."

"Tanrı aşkına!" diye mırıldandım.

İhtiyar adam etkileyici hareketsizliğinden uzaklaşıp gösterişli şapkasıyla kafasını çevirdi ve yaşlı, siyah, cansız gözleriyle bana baktı.

"Onu orada bıraktı", dedi ağır bir sesle ve duvarı incelemeye geri dönerek. "Cloete, bırakın Stafford'u, hiç kimsenin George'u, kendisini ve Kaptan Harry'yi de zengin adam yapma fikrinin önünde durmasına izin vermek istemedi. Ve sonuçlarını pek düşünmedi. Bu patentli-ilaç işindeki ahbaplarının ne dedikleri ya da ne yaptıkları umurlarında değil. Dünyanın anlatmaktan hoşlandıkları her hikayeyi yutacağını düşünüyorlar... Bir süre dinlemeye devam ediyor. Ve bu ona oldukça keyif veriyor. Kapının çarptığını ve kaptanın odasından gelen boğuk, çılgın bir çığlığı duymak için bir dönüş yapınca, eski Sagamore'un yükselip denize düştüğü korkunç çarpışmanın arasında kendi adını da duyduğunu sanır. O gürültü ve o korkunç şok onu kabinden dışarı çıkarır.

Pupanın karşısında kafasını toplar[11]. Ama gecenin dehşeti karşısında umutları biraz çökmüştür. Her an boğulma ihtimali vardır. Yol arkadaşına başını yaslar. Rüzgar ve dalgalanan denizde Stafford'un kapıyı dövüp küfretmesini duymaktadır. Dinler ve kendi kendine şöyle der: Hayır. Artık ona güvenemem. . .

"Güverteye döndüğünde Kaptan Harry eşyaları alıp almadığını sorar ve çok üzgün olduğunu söyler. “Kapıda bir sorun vardı. Açılamadı. Ve Doğruyu söylemek gerekirse”, der, “o kamarada daha fazla durmak istemedim. Orada sanki gemi parçalanacakmış gibi sesler geliyordu...” Kaptan Harry şöyle düşünür: “Sinirliyim; bunda yanlış bir şey olamaz. Kapı. Ama der ki: Teşekkürler - boşver, boşver...” Artık herkes cankurtaran sandalını aramaktadır. Herkes daha çok kendini düşünmektedir. Cloete kendi kendine sorar, “onu özleyecekler mi? Ama gerçek şu ki Bay Stafford denizde o kadar kötü bir gösteri yapmıştır ki, gemi çarptıktan sonra kimse onunla ilgilenmemiştir. Kimse onun ne yaptığını veya nerede olduğunu umursamamıştır. Zifiri karanlık da vardı; kafa sayılmıyor.” Cankurtaran sandalının

---

11 Gemide "poop" olarak adlandırılan bölüm, geminin kıç tarafında, ana güvertenin hemen üzerinde bulunan yükseltilmiş bir platformdur. Osmanlı Türkçesinde "pupa" olarak da bilinen bu bölüm, aşağıdaki gibi çeşitli işlevlere sahip olabilir: Yük taşıma: Poop, yük gemilerinde ek yük taşıma alanı olarak kullanılabilir. Bu bölümde genellikle ambarlar veya vinçler bulunur. Seyir ve kontrol: Poop, geminin seyir ve kontrolünü sağlayan dümen ve diğer navigasyon ekipmanlarının bulunduğu bir platform görevi görebilir. Mürettebat yaşam alanı: Bazı gemilerde poop, mürettebat için dinlenme veya yemek yeme alanı olarak kullanılabilir. Tuvalet: Tarihi gemilerde poop, geminin tuvaletleri için de kullanılabilirdi. Askeri platform: Savaş gemilerinde poop, topçu ve diğer silahların yerleştirildiği bir platform görevi görebilirdi.

römorkörünün ışığı yedekte gemiye doğru giderken görülüyor ve Kaptan Harry soruyor: “Hepimiz burada mıyız?...” Birisi cevap veriyor: “Herkes burada efendim...” “O halde gemiyi terk etmek için hazır olun,” diyor Kaptan Harry; “ve ikiniz önce beyefendinin binmesine yardım edin. . .” “Tabii efendim. . .” Cloete, Kaptan Harry'den sonuna kadar kalmasına izin vermesini isteyecek kadar harekete geçer, ancak cankurtaran filikası, ön halatların yanındaki bir kancanın üzerine düşer, şans eseri iki adam onu yakalar ve onu güvenli bir şekilde indirir.

Neredeyse bitkindir; bu tür şeylere alışkın değildir. Gözleri kapalı, kıç ıskotalarında oturuyor. Etrafta kaynayan bembeyaz suya bakmak istemiyor. Adamlar teker teker tekneye atlıyorlar. Sonra Kaptan Harry'nin rüzgarda dümenciye bir dakika beklemesi için bağırdığını ve anlayamadığı başka kelimeler duyduğunu ve dümencinin de ona şöyle bağırdığını duyar: “Fazla gecikmeyin efendim...” “Ne var?” Cloete baygınlık geçirerek soruyor... “Geminin evraklarıyla ilgili bir şeyler var”, diyor dümenci çok kaygılı. Yanında dalga geçmenin zamanı değil, anlıyor musun? Tekneyi biraz kenara çekip bekliyorlar. Su yelkenlerin üzerinden uçup gidiyor. Cloete'nin duyuları neredeyse onu terk ediyor. Hiçbir şey düşünmüyor. Her tarafı uyuşmuş durumda, ta ki bir haykırış duyana kadar: İşte burada!... Ön donanımda bekleyen bir karaltı görüyorlar - asma halatta gevşeyip uzaklaşıyorlar, ve onu tekneye bindirmek oldukça kolay. Biraz bağırışlar var - hepsi denizin gürültüsüne karışmış. Cloete, Stafford'un kulağının oldukça yakınında konuştuğunu sanıyor. Rüzgarda bir durgunluk var ve Stafford dümenciyle çok hızlı konuşuyor gibi görünüyor; ona tabii ki kaptanının yanında olduğunu, yaşlı adam son anda gidip geminin evraklarını kıçtan alması gerektiğini

söyleyene kadar her zaman onun yanında olduğunu söylüyor; kendisi gitmekte ısrar ederdi; Stafford'a cankurtaran sandalına binmesini söyler. . . Kaptanını beklemek niyetindedir, ancak deniz bu kadar pürüzsüzdür ve şansını hemen denemeyi düşünür.

"Cloete gözlerini açar. Evet. O kalabalık cankurtaran sandalında Stafford hemen yanında oturmaktadır. Dümenci Cloete'nin üzerine eğilir ve bağırır: İkinci kaptanın ne dediğini duydunuz mu efendim?... Cloete'ün yüzü, dudakları ve her şeyiyle alçıya alınmış gibidir. Evet duydum, cevap vermek için kendini zorlar. Dümenci bir an bekler ve şöyle der: Bu hoşuma gitmedi. . . Ve ikinci kaptana dönerek ona yaptığının doğru olmadığını, rüzgarın yatıştığı anlarda kaptanı acele ettirmemesinin bir talihsizlik olduğunu söyler.. Stafford hemen bunu düşündüğü, ancak karanlıkta onu güvertede kaçırmaktan korktuğu karşılığını verir. Çünkü kaptan zaten cankurtaran sandalında olduğumu düşünerek hemen oradan geçebilirdi ve belki sen de beni geride bırakarak çekip giderdin... Yeterince doğru, diyor dümenci. Bir dakika kadar geçiyor. Bu işe yaramayacak, diye mırıldanıyor dümenci... Stafford aniden boş bir sesle konuşuyor: Bay Cloete'ye eski gemiyi terk etme cesaretini nasıl bulacağını bilmediğini söylediğinde oradaydım; öyle değil mi şimdi? . . . Ve Cloete karanlıkta kolunun sessizce tutulduğunu hisseder. . . Öyle değil mi? Siz gitmeden hemen önce birlikte duruyorduk, Bay Cloete? . . .

"Tam o sırada dümenci bağırır: Gemiye gidiyorum... Cloete kolunu yakalar: Ben de seninle geliyorum...

"Gemiye bindiklerinde dümenci Cloete'e geminin bir tarafından kıç tarafına gitmesini, kendisinin de kaptanı kaçırmamak için diğer taraftan gideceğini söyler... Ve ellerinizle de etrafı yoklayın, der; belki düşmüştür ve güvertede bir yerlerde baygın yatıyordur... Cloete nihayet kıçtaki kamara refakatçisinin yanına ulaştığında dümenci çoktan oradadır, aşağı bakmakta ve koklamaktadır. Aşağıdan bir duman kokusu alıyorum, der ve bağırır: Orada mısınız efendim?... Bu bağırılacak bir durum değil, der Cloete, kalbinin sanki taş gibi ağırlaştığını hissederek... Aşağıya inerler. Zifiri karanlıktır; eğim o kadar keskindir ki dümenci el yordamıyla yürür. Kaptanın odasına girer, kayar ve yere yuvarlanır. Cloete onun sanki kendine zarar vermiş gibi bağırdığını duyar ve sorunun ne olduğunu sorar. Ve dümenci sessizce kaptanın üzerine düştüğünü ve orada baygın yattığını söyler. Cloete bir kutu kibrit bulmak için tüm raflarda el yordamıyla aramaya başlar, bir kutu bulur ve ışığı yakar. Mantar ceketli dümencinin Kaptan Harry'nin üzerine diz çöktüğünü görür. . . Kan, der dümenci yukarıya bakarken ve kibrit söner. . .

"Biraz bekle, der Cloete; kağıtları dökeceğim... Raflardaki kitapların arkasını yoklamıştır. Ve böylece dümenci zavallı Kaptan Harry'yi ters çevirirken o da bir döküntüyü diğerinden yakmaya devam eder. Ölü, der .. Kalbinden vurulmuş. İşte tabanca... Cloete'e verir... Cloete, cebine koymadan önce ona bakar ve dipçikte üzerinde H. Dunbar yazan bir yazı görür... Kendininki, diye mırıldanır... Başka kimin tabancasını bulmayı bekliyordun? diye çıkışır dümenci. Ve bak, içeri girmeden önce kamaradaki uzun muşambasını çıkarmış. Peki bu kadar yanmış kağıt da ne? Gemiyi niye yakmak isteyebilir ki? . . .

Cloete küçük çekmecelerin hepsini görür ve dümenciden bunlara iyice bakmasını ister. . . Hiçbir şey yok, der adam. Boşalmış. Görünüşe göre elinden geleni yapmış ve arsayı ateşe vermiş. Deli - olan bu - delirdi. Ve şimdi o öldü. Bunu karısına söylemen gerekecek. . .

Cloete birdenbire "Ben de delirdiğimi hissettim," der ve dümenci ona, Tanrı aşkına kendini toparlaması için yalvarır ve onu kamaradan sürükleyerek uzaklaştırır. Cesedi olduğu gibi terk etmek zorunda kalırlar ve tam da şiddetli bir fırtınanın başlamasından önce. Cloete cankurtaran sandalına sürüklenir ve dümenci suya düşer. Kancayı çekin, diye bağırır; kaptan kendini vurmuş...

"Cloete ölü bir adam gibidir; hiçbir şeyi umursamaz. Stafford'un hiçbir işaret yapmadan kolunu iki kez çimdiklemesine izin verir. Westport'un büyük kısmı cankurtaran sandalından çıkan adamları görmek için eski iskeledFor ve ilk başta, yanına geldiğinde karışık, neşeli bir uğultu duyulur, ama dümenci bir şeyler bağırdıktan sonra sesler kesilir ve herkes çok sessizleşir. Cloete sağlam bir yere ayak basar basmaz yeniden kendisi olur. Serdümen onunla el sıkışır: Zavallı kadın, zavallı kadın, bu işi benim yerime senin yapmanı tercih ederdim. . . .

"İkinci kaptan nerede?", diye Cloete sorar. Kaptanla konuşan son adam o. . . Birisi koşar -mürettebat Mission Hall'a götürülmektedir, orada onlar için ateş yakılmış ve içkiler hazırlanmıştır- birisi iskele boyunca koşar ve Stafford'a yetişir. . . Burada! şirketin temsilcisi seni istiyor. . . Cloete Stafford’un kolunu kendi kolunun altına sıkıştırır ve onunla birlikte sola, balıkçı limanının bulunduğu yere doğru yürür. . . Sanırım seni yanlış

anlamadım. Sana biraz bakmamı istiyorsun, der. Diğeri ise biraz gevşek durur ama pis bir kahkaha atar: Baksan iyi olur, diye mırıldanır; ama dikkat edin, hile yok; hile yok Bay Cloete; şu anda karadayız.

"Buradan elli metre uzakta bir polis karakolu var," der Cloete. Küçük bir meyhaneye dönüp Stafford'u koridora doğru iter. Ev sahibi bardan dışarı koşar... Bu, kayaların üzerindeki geminin ikinci kaptanı. Cloete. şöyle açıklar: "Keşke bu gece onunla biraz ilgilenebilsen... Onun nesi var?" diye sorar adam. Stafford koridordaki duvara yaslanmış, korkunç görünüyordur. Ve Cloete bunun önemli bir şey olmadığını söyler - tükenmiştir. elbette... Masraflardan ben sorumlu olacağım; mal sahibinin temsilcisiyim. Bir iki saat içinde onu görmek için geleceğim.

Ve Cloete otele geri döner. Haber çoktan oraya ulaşmıştır ve gördüğü ilk şey kapının dışında çarşaf gibi bembeyaz yüzle George'un onu beklediğidir. Cloete ona başıyla selam verir ve içeri girerler. Bayan Harry merdivenlerin başında durmaktadır ve yalnızca bu ikisinin geldiğini görünce kollarını başının üstüne kaldırıp odasına koşar. Kimse ona söylemeye cesaret edememiştir ama kocasını görmemek onun için yeterlidir. Cloete korkunç bir çığlık duyar. . . Ona git, der George'a.

"Cloete özel salonda yalnızken bir bardak brendi içer ve her şeyi düşünür. Sonra George içeri girer... Ev sahibesi onun yanında, der. Ve kollarını sağa sola sallayarak odada bir aşağı bir yukarı yürümeye başlar. Ve sanki bağlantısızmış gibi konuşmaktadır, yüzü Cloete'nin daha önce hiç görmediği kadar sert bir ifadeyle... Olması gereken budur, öyle olmalıdır zaten. Ölü - tek kardeş. Eh,

öldü - dertleri bitti. Ama biz yaşıyoruz, der ona Cloete; Herhalde, der ona sıcak ve kuru gözlerle bakarak, sabahleyin arkadaşınıza kesin olarak geleceğimizi bildirmeyi unutmazsınız. . .

"Yani patent uzmanı doktor... Ölüm ölümdür, iş de iştir, diye devam eder George; ve bak, ellerim temiz, der Cloete'e göstererek. Cloete şöyle düşünür: Deliriyor. onu omuzlarından tutar ve onu sarsmaya başlar: Lanet olsun, eğer kardeşine ne söyleyeceğini bilecek aklın olsaydı, eğer onunla konuşacak cesaretin olsaydı, seni ahlaksız yaratık, şimdi hayatta olurdu, diye bağırır.

"Bunun üzerine George bakar, sonra büyük bir böğürtüyle ağlamaya başlar. Kendini kanepeye atar, yüzünü yastığa gömer ve bir çocuk gibi bağırır... Böylesi daha iyi, diye düşünür Cloete ve ev sahibine, o gece halletmesi gereken küçük bir işi olduğu için dışarı çıkması gerektiğini söyleyerek yanından ayrılır. . Ev sahibinin karısı ağlayarak onu merdivenlerde yakalar: Ah efendim, o zavallı kadın aklını kaçıracak...

"Cloete onu başından savar ve kendi kendine şöyle düşünür: Ah hayır! Üstesinden gelecek, bunu atlatacaktır. Kimse bu olayı kafasına takmayacak, ta ki ben takana kadar. . İnsanları çıldırtan üzüntü değil, endişedir." Bu noktada Cloete yanılmaktadır. Bayan Harry'yi etkileyen şey, kocasının, sanki ona bakarken canına kıymasıdır. Bunu öyle derin düşünür ki, bir yıldan kısa bir süre içinde onu bir huzurevine yerleştirmek zorunda kalırlar." Çok ama çok sessiz, sadece hafif bir melankoliktir ve oldukça uzun bir süre yaşar.

"Eh, Cloete rüzgarda ve yağmurda su sıçratarak yürür. Sokaklarda kimse yoktur, tüm heyecan bitmiştir. Meyhaneci onu koridorda karşılamak için koşar ve ona şöyle der: Bu taraftan değil. Odasında değil. Onu bir türlü yatağına yatıramadık. Oradaki küçük salonda. Ona ateş yaktık... Ona içki de veriyordun, der Cloete; içkilerden benim sorumlu olacağımı hiçbir zaman söylemedim. Kaç tane?... İki, der diğeri. Sorun değil. Gemi kazası geçiren bir denizci için bu kadarını yapmakta bir sakınca görmüyorum... Cloete komik şekilde gülümser: Ha? Gelin. Parasını ödedi... Meyhaneci sadece göz kırpar... Sana altın verdi, değil mi? Konuş!... Ne olmuş buna! adam ağlıyor. Bu arada sen neyin peşindesin? Patronunun parasını hak etmişti.

"Aynen öyle, der Cloete. Salona girer ve orada bizim Stafford'umuzu görür; saçları diken diken olmuş, ev sahibinin gömleği ve pantolonu üzerinde, çıplak ayakları terlikli, ateşin yanında oturuyor. Cloete'ü görünce gözlerini aşağı çevirir..

Stafford ağırbaşlı bir tavırla, "Bir daha karşılaşmamızı istemediniz, Bay Cloete," der... Bu adam, istediği içkiyi içtiğinde -sarhoş değildi- bu tür sinsi, mütevazi bir tavır takınırdı.... Ama kaptan intihar ettiğinden beri, diyor ki, ben burada oturup bunu düşünüyorum. Her türlü şey olur. Gemiyi kaybetme komplosu -cinayete teşebbüs- ve bu intihar. Çünkü eğer öyle olsaydı. intihar değil Bay Cloete, o zaman çok acımasız, soğukkanlı bir cinayet girişiminin kurbanı olan birini tanıyorum; binlerce ölüme maruz kalan birini. Ve bu da bir zamanlar sözünü ettiğimiz bin poundu oldukça önemsiz bir meblağ yapıyor. Bakın bu intihar ne kadar da uygun...

"Sonra başını kaldırıp kendisine gülümseyen ve masaya oldukça yaklaşan Cloete'ye bakar.

"Harry Dunbar'ı öldürdün, diye fısıldar... Adam ona dik dik bakar ve dişlerini gösterir: Elbette öldürdüm! Bir buçuk saattir o kulübedeydim, tıpkı kapana kısılmış bir fare gibi... o enkazda boğulmaya terk edildim. İnsan insandır, hata yapar[12]. Tabii ki onu vurdum! Sen olduğunu sanıyordum, seni katil alçak, beni sakinleştirmek için geri gel. Kapıyı uçarak açıyor ve üzerime düşüyor; elimde tabanca ve onu vurdum, ben deliydim, insanlar daha azı için delirdiler.

"Cloete ona hiç çekinmeden bakıyor. Aha! Bu senin hikayen, değil mi?... Ve konuşurken tutkuyla masayı biraz sallıyor... Şimdi benimkini dinle. Bu komplo nedir? Bunu kim kanıtlayacak?" Soymak için oradaydın. Kulübesini talan ediyordun; ellerin çekmecedeyken habersiz üzerine geldi ve onu kendi tabancasıyla vurdun. Çalmak için öldürdün, çalmak için! Kardeşi ve kasadaki

12 "et ve kemik yargılasın". Bu deyim, insanların kusurları ve hataları affetmesi ve merhametli olması gerektiği anlamına gelir. Deyim, insanların kusursuz olmadığını ve hatalar yapabileceğini ima eder. Bu nedenle, insanların birbirlerini yargılarken adil ve merhametli olması önemlidir. Deyimin kökeni İncil'e dayanır. Matta İncili'nde 7:1-2 ayetlerinde şöyle yazılıdır: "Başkalarını yargılamayın, yargılanmayasınız. Çünkü siz nasıl yargılarsanız, öyle yargılanacaksınız. Nasıl ölçerseniz, size de öyle ölçülecek." Bu ayetler, insanların birbirlerini yargılamadan önce kendi kusurlarını düşünmesi gerektiğini öğütler. Deyimin Türkçe'de farklı kullanımları da olabilir. Örneğin, bir kişi zor bir durumda olduğunda ve yardım istediğinde "et ve kemik yargılasın" diyebilir. Bu, kişinin hata yapabileceğini ve merhamete ihtiyaç duyduğunu kabul ettiği anlamına gelir.

katipler, ofis onun altmış pound getirdiğini biliyor. Kanvas bir çantada altmış pound altın. Bana nerede olduklarını söyledi. Cankurtaran sandalının dümencileri çekmecelerin tamamen boş olduğuna yemin edebilir. Ve sen öylesin ki, karaya çıkmadan yarım saat önce bir içkinin parasını ödemek için bir altın para çıkaracak kadar aptalsın. Beni dinle. Eğer ertesi gün geminin kaybıyla ilgili gerekli ifadeyi vermek için George Dunbar'ın avukatlarına gelmezsen, polisi peşine takacağım. Yarından sonraki gün...

"Peki sonra ne düşünüyorsun? Stafford saçını yolmaya başlar. Aynen öyle. Hiçbir şey söylemeden iki eliyle saçını çekiştirir. Cloete masayı iter, bu da adamı neredeyse sandalyesinden düşürüp çamurluğun içine yuvarlanmasına neden olur; kendini kurtarmak için onu yakalamak zorunda kalır...

Cloete hararetle, "Benim nasıl bir adam olduğumu biliyorsun," der. Bana ne olacağı umurumda olmayan bir noktaya geldim. Şimdi seni bir kuruş için vururum.

"Bunun üzerine köpek masanın altına kaçar. Sonra Cloete dışarı çıkar ve sokağa dönerken - bilirsiniz, küçük balıkçı kulübeleri, her yer karanlık; sağanak yağmur da yağıyor - diğeri oturma odasının penceresini açar ve ağlayan bir ses tonuyla konuşur -

"Seni alçak Yankee şeytanı - bir gün sana borcumu ödeyeceğim.

"Cloete acı bir kahkaha atarak yanından geçer, çünkü adamın bir bakıma ona borcunu ödediğini düşünür, habersiz zavallı ."

Etkileyici kabadayım, birasından geri kalanını içerken, siyah, çökmüş gözleri çerçevenin üzerinden bana bakıyordu.

"Bunu pek anlamıyorum" dedim. "Ne bakımdan?"

Biraz yumuşadı ve fazla küçümsemeden Kaptan Harry'nin öldüğünü, sigorta parasının yarısının karısına gittiğini ve karısının mütevelli heyetinin elbette bununla teselli bulduğunu açıkladı. Onu rahat ettirecek kadar. Cloete'un ilk başta korktuğu gibi, George Dunbar'ın payı ilacın iyi bir şekilde piyasaya sürülmesi için yeterli olmadı; diğer paralı adamlar devreye girdi ve bu ikisi neredeyse her şeyden mahrum kalarak bu işi bırakmak zorunda kaldılar.

"Merak ediyorum" dedim, "bu trajik olayın itici gücünün ne olduğunu öğrenmek istiyorum; patentli ilacı kastediyorum. Biliyor musun?"

Adını verdi, ben de saygıyla ıslık çaldım. ‘Parker'ın Canlı Lumbago Hapları’ndan daha azı değil. Muazzam mülk! Biliyorsun; bunu bütün dünya biliyor. En azından yer küremizdeki her iki adamdan biri bunu denemiştir.

"Neden!" "Muazzam bir serveti kaçırdılar" diye bağırdım.

"Evet," diye mırıldandı, "bir tabanca atışı fiyatına."

Ayrıca bana Cloete'nin sonunda Albert Dock'tan bir kargo gemisinde yolcu olarak Amerika'ya döndüğünü de

söyledi[13]. Denize açılmadan önceki gece onunla rıhtımlarda dolaşırken karşılaştı ve bir içki içmek için evine götürdü. "Komik adam, Cloete. Gemiye çıkma zamanı gelene kadar bütün gece oturup içki içtik."

İşte o zaman Cloete, kırgın ama yorgun bir halde, tüm ahlaki standartlara yabancı olan bir patentli ilaç uzmanının tamamen bilinçsiz açık sözlülüğüyle ona bu hikayeyi anlattı. Cloete, "İngiltere'den bıktığını" belirterek sözlerini tamamladı. Sonunda George Dunbar da ona düşman olmuştu. Cloete açıkça hayal kırıklığına uğramıştı.

Stafford'a gelince, o, East End'deki bir hastanede ya da başka bir hastanede işsiz olduğunu iddia ederek öldü ve son gününde "papaz" diye haykırdı, çünkü vicdanı masum bir adamı öldürdüğü için onu rahatsız ediyordu. "Birinin ona her şeyin yolunda olduğunu söylemesini istedim," diye homurdandı yaşlı kabadayım küçümseyerek. "Papaza, kendisini öldürmeye çalışan Cloete'yi tanıdığımı söyledi ve böylece papaz (liman işçileri arasında çalışıyordu) bir keresinde bana bundan bahsetmişti. Kendini kapana kısılmış bulan o kokarca adam merhamet için bağırıyordu... İyi olacağına söz verdi falan... Sonra delirdi... çığlıkla kendini sağa sola attı, kafasını duvarlara vurdu... bunların hepsini tahmin edebilirsin... ha?... ta ki bitkin düşene kadar. Kendini yere attı, gözlerini kapadı ve dua etmek istedi. Öyle diyor. Hızlı bir ölüm için bir dua düşünmeye çalıştım, o kadar korkmuştu ki. Elinde bir bıçak falan olsaydı boğazını keser sandım. Ve böylece işi bitsin. Sonra şöyle düşünür:

---

13 Albert Dock, Londra'da bulunan bir tarihsel dock kompleksi olup, günümüzde önemli bir turistik çekim merkezi haline gelmiştir. 19. yüzyılda inşa edilmiş olan dock binaları ve ambarları, şimdi müzelere, sanat galerilerine, restoranlara ve dükkanlarına ev sahipliği yapmaktadır.

Hayır! Kilidin etrafındaki tahtayı kesmeye çalışırdım... Cebinde bıçak yoktu... Ağlıyor ve Tanrı'dan kendisine bir tür alet göndermesini istiyordu ki birden aklına geldi: Balta! Çoğu gemide kaptanın odasındaki dolapların birinde yedek bir acil durum baltası bulunur... Yukarıya atlar... Zifiri karanlık. "Kibrit bulmak için çekmeceleri çeker ve el yordamıyla ararken ilk bulduğu şey Yüzbaşı Harry'nin tabancası olur. Doludur da. Her yer tamamen sessizleşir. Kilidi parçalara ayırabilir. İşte! Kurtuldu! Tanrı'nın takdiri! Kibrit kutuları da var. Şöyle düşünür: Neyle ilgili olduğumu da görebilirim.

"Işığı yakar ve çekmecenin arkasına saklanmış küçük kanvas çantayı görür. Ne olduğunu hemen anlar. Çabucak cebine atar. Aha! kendi kendine şöyle der: bu daha fazla ışık gerektiriyor. Bu yüzden yere bir sürü kâğıt atar, onları ateşe verir ve aceleyle daha fazla değerli eşya aramaya başlar. İnanılır mı? Doğu Yakası papazına şeytanın onu ayarttığını söylemiş. Önce Tanrı'nın merhameti, sonra şeytanın işi. Alın size de, bana da. . .

"Her kıvranan kokarca böyle konuşabilir. Çekmecelerle o kadar meşguldür ki duyduğu ilk şey bir haykırış olur, Yüce Tanrım. Yukarıya baktığında kapı açıktır (Cloete anahtarı kilitte bırakmıştır) ve Kaptan Harry kapıya tutunmaktadır, onun çok üstünde, yanan kağıtların ışığında çok öfkelidir, gözleri fırlamıştır. Hırsızlık yaparak ona doğru gürlüyor. Bir denizci! Bir subay! Hayır! Senin gibi bir zavallı burada boğulmak üzere bırakılmaktan daha iyisini hak etmez.

"Ölüm döşeğinde olan bu Stafford, papaza bu sözleri duyunca tekrar delirdiğini söyler. İçinde tabanca olan elini çekmeceden çıkarır ve nişan almadan ateş eder.

Kaptan Harry tam da içeri düşer. "Yanan kağıtların üzerine taş gibi çarparak yangını söndürür. Her yer karanlıktır. Hiç ses yok. Bir süre dinler, sonra tabancasını düşürür ve deli gibi güverteye çıkar."

Yaşlı adam ağır yumruğuyla masaya vurdu.

"Beni hasta eden şey, bu aptal kayıkçıların insanlara kaptanın intihar ettiğini söylediğini duymak. Ah! Kaptan Harry öyle bir adamdı ki, ister yukarıda, ister aşağıda Yaradan'ın karşısına her an çıkabilirdi. Sıçrayarak hayattan kaçacak biri değildi. O asla öyle biri olmazdı! İyi bir insandı, dibine kadar iyi. Bana evlendikten sadece üç gün sonra hamal olarak ilk işimi verdi.

Kaptan Harry'nin intihar suçlamasından temize çıkarılması onun tek hedefi gibi göründüğünden, verdiği bilgi için ona çok coşkulu bir şekilde teşekkür etmedim. Ve zaten her halükarda teşekkür etmeye değmezdi.

Çünkü, İsviçre ve Monte Carlo'ya giden lüks kıtasal trafiğin gözü önünde, bizim saygın Kanalımızda bu tür olayların yaşandığını düşünmek bile çok şaşırtıcı. Bu hikayenin kabul edilebilir olması için Güney Denizleri'nde bir yere aktarılması gerekirdi. Ama onu dergi okuyucularının tüketimi için pişirmek çok zahmetli olurdu. Yani burada, tabiri caizse ham, tıpkı bana anlatıldığı gibi, ama ne yazık ki anlatıcının çarpıcı etkisinden mahrum kalmış; Londra limanında hiç görmediğiniz kadar heybetli, eski bir serseri olan yükleme şefinin diliyle okudunuz.

East End'deki Hastane